

1 **בְּחַיִּים וּבְשָׁחוּטִין**, כלומר התנופה נודהגת בקרבנות כשהם עדיין חיים,
 2 בין בשל יחיד ובין בשל צבור, וכן נודהגת תנופה בקרבנות לאחר
 3 שחיטה, בין בשל יחיד ובין בשל צבור, מה שאין כן בסמיכה שאף
 4 שהיא נודהגת בקרבנות יחיד ובקרבנות צבור מכל מקום אינה נודהגת
 5 בשחטים כלל. וכן תנופה נודהגת בין בְּדָבָר שֵׁשׁ בו ריח חיים כגון
 6 קרבן בהמה, ובין בְּדָבָר שֵׁשׁ בו ריח חיים כגון מנחת העומר ומנחת
 7 סוטה ולחמי תודה וניזיר. **מַה שֵׁשׁ בו ריח חיים בְּשָׁחוּטִים** אינה נודהגת אלא
 8 בקרבנות כשהם חיים.

נמרא

9 שנינו במשנה שקרבן שיש בו כמה שותפים אחד מניף עבור כולם,
 10 ואין אחד סומך עבור כולם. הגמרא מביאה ברייתא המבארת את
 11 מקור דין זה: **תַּנּוּ רַבֵּנּוּ בְּרִייתָא**, נאמר בפסוק (ויקרא א) **וְסוּמֵךְ יָדוֹ עַל**
 12 **רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ** ומתיבתא 'קָרְבָּנוֹ' למדים לרבות **כָּל בְּעַלֵי הַקָּרְבָּן**
 13 השותפים בו לְסַמֵּיכָה, כלומר שכולם צריכים לסמוך ואין אחד סומך
 14 לכולם. **שֵׁשׁ בו ריח חיים** לומר שאחד סומך לכל החברים, וְהָלֵא דִין וְקָל
 15 וחומר, הוּא, וְמַה מצות הַנְּנוּפָה החמורה בכך שְׁנַתְּרַבְתָּה בְּשָׁחוּטִין –
 16 שיש לקיימה אף בשחטים כמבואר במשנה, אף על פי כן **נִתְמַעְטָה**
 17 **בַּחוּבְרִין** – בחברים, שאחד מהם מניף עבור כולם, מצוות סַמֵּיכָה
 18 הקלה שְׁלֵא נִתְרַבְתָּה בְּשָׁחוּטִין – שאין לקיימה בשחטים אלא רק
 19 בבעלי חיים, **אִינּוּ דִין שִׁתְּמַעְטָה בַּחוּבְרִין** – בחברים, ויהיה אחד מהם
 20 סומך עבור כולם. **תְּלָמוּד לֹא מְרָא** – מלמדנו הכתוב 'קָרְבָּנוֹ' לרבות את
 21 **כָּל בְּעַלֵי הַקָּרְבָּן** השותפים בו לְסַמֵּיכָה, דהיינו שכולם צריכים
 22 לסמוך.

23 שואלת הגמרא: **וְתִתְרַבְתָּה תְּנוּפָה בַּחוּבְרִין מִקַּל וְחוֹמֵר** – נלמד
 24 מקל וחומר לחייב בתנופה את כל בעלי הקרבן השותפים ולא
 25 יהיה די באחד מהם שמניף. וְמַה מצוות סַמֵּיכָה הקלה שְׁלֵא
 26 **נִתְרַבְתָּה** שאין לקיימה בְּשָׁחוּטִין אלא רק בחיים, אף על פי כן
 27 חמורה היא בכך שְׁנַתְּרַבְתָּה בַּחוּבְרִין, שיש חיוב על כל החברים
 28 השותפים לסמוך וכמבואר בברייתא לעיל, מצות הַנְּנוּפָה החמורה
 29 שְׁנַתְּרַבְתָּה שיש לקיימה גם בְּשָׁחוּטִין ולא רק בחיים, **אִינּוּ דִין** –
 30 וכי אין זה קל וחומר שיש להחמיר בה ולומר שְׁנַתְּרַבְתָּה
 31 בַּחוּבְרִין, וכל אחד מהחברים השותפים צריך להניף. מיישבת
 32 הגמרא: **מִשּׁוּם דְּלֵא אִפְשָׁר** – אמנם היה מקום לחייב כל אחד
 33 להניף, אולם אי אפשר לעשות כן, שהרי **הֵיבֵי לְעֵבֵד** – כיצד
 34 יעשו זאת, **לִינְפוּ בּוֹלְהוּ בְּהַדְרֵי הַדְרֵי** – שיניפו כולם בבת אחת,
 35 והיינו שאחד יניח ידו תחת הקרבן והשני יניח ידו תחת ידו
 36 הראשון, **קָא הָוִיא חֲצִיצָה** – הלא ידי הראשון חוצצת בין הקרבן
 37 לשני, ואין זה נחשב שהשני מניף. **לִינְפוּ וְלִיתְהַדְרֵי וְלִינְפוּ** – שניף
 38 האחד אחרי השני, גם זה אי אפשר לפי שְׁתְּנוּפָה אחת **אִמְרַ**
 39 **רַבְּמַנְא** – אמרה תורה וְלֵא כמה תְּנוּפָה, אבל בסמיכה לא נאמר
 40 סמיכה אחת, אלא **וְסוּמֵךְ**, והיינו שיסמוך האחד ואחר כך יסמוך
 41 חבירו וכן הלאה.

42 שנינו במשנה המשנה שסמיכה אינה נודהגת בשחטין. מקשה
 43 הגמרא: **וּבְשָׁחוּטִין לִיתָא** – וכי לא מצינו סמיכה בקרבנות
 44 שחטים, וְהָתַנּוּ – והרי שנינו במשנה (תמיד א), **בְּיָמֵן שְׂבָחֵן גְּדוּל**
 45 **רוּצָה לְחַמְיָה**, היה עולה בַּכָּשׁ וְהַסֵּבֵן בְּיָמֵינוּ. הַנִּיעַ לְמַחְצִית
 46 **הַכָּשׁ, אַחֲזוּ סָבֵן בְּיָמֵינוּ** של הכהן הגדול וְהַעֲלֵהוּ – ומסייעו לעלות.
 47 **וְהוֹשִׁיט לֹא הַכֹּהֵן הַרְאֵשׁוֹן** מתוך אחד עשר כהנים העוסקים בקרבן
 48 התמיד את הַרְאֵשׁ וְהָרֵגֵל של הקרבן. **כּוּמֵךְ הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל יְדֵיו עֲלֵיהֶם**
 49 **וְזוֹרְקֵן עַל הַמַּעֲרֵכָה**. הוֹשִׁיט הַכֹּהֵן הַשֵּׁנִי לְכַהֵן הַרְאֵשׁוֹן את שְׂתֵי
 50 הַיָּדַיִם, והוא נותנו גְּדוּל, לפי שזהו כבודו של כהן גדול שבו
 51 אחד מקבל מכולם ונותנו לו. ושוב **כּוּמֵךְ הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל עֲלֵיהֶם** – על
 52 הידים וְזוֹרְקֵן על המערכה. **נִשְׁמַט הַשֵּׁנִי וְהָלַךְ לוֹ, וְכָךְ שָׂאָר הַכֹּהֵנִים**
 53 כל אחד לפי תורו הָיוּ מוֹשִׁיטִין לוֹ לכהן הראשון את שָׂאָר כָּל
 54 הַאֲבָרִים, והוא נותנו לכהן הגדול, שְׂמוּמֵךְ עֲלֵיהֶם וְזוֹרְקֵן על
 55 המערכה. **וּבְיָמֵן שְׂהוּא** – הכהן הגדול רוּצָה, הוּא כּוּמֵךְ על האיברים
 56 וְאַחֲרֵיהֶם וְזוֹרְקֵן אותם על המערכה. ואם כן מפורש במשנה שיש

58 חובת סמיכה גם בשחטים. מתרצת הגמרא: **אִמְרַ אַבְּי, אֵין רֵאיה**
 59 מהמשנה בתמיד שיש חובת סמיכה מהתורה גם בשחטים שכן הָתַם
 60 – שם תיקנו לנהוג כך מִשּׁוּם כְּבוֹדוֹ דְּכֹהֵן גְּדוּל שיהיה נראה כאילו
 61 הוא הקריב את כולם.

הדרן עלך שתי מדות

פרק אחד עשר – שתי הלחם

משנה

62 משנתינו עוסקת בדנין לישת ואפיית שתי הלחם, ולחם הפנים: שְׂתֵי
 63 הַלֶּחֶם שהוקרבו בחג השבועות. הן נִילוּשׁוֹת אַחַת אַחַת, דהיינו
 64 שתחילה לש עשרון סולת עבור לחם אחד, ואחריו לש עשרון נוסף
 65 עבור הלחם השני, ולא ילוש שני עשרונים יחד ואחר כך יחלקם. וכן
 66 הן נִאֲפֹת אַחַת אַחַת.
 67 אולם לַחֵם הַפְּנִים – שנים עשר הלחמים שהונחו משבת לשבת על
 68 השולחן שבהיכל, היו נִילוּשׁוֹת אַחַת אַחַת, וְנִאֲפֹת שְׂתֵים שְׂתֵים,
 69 כלומר, הוכנסו לתנור שתיים שתיים, ואינם כשתי הלחם שאף נאפו
 70 אחת אחת, ולהלן בגמרא יבואר.
 71 משנתינו מבארת כיצד נעשתה ונשמרה צורתו של לחם הפנים:
 72 **וּבְרֵפּוּם** – תבנית צורתה כצורת לחם הפנים, הָיָה עוֹשֶׂה אֹתוֹ, את
 73 הלחמים, כדי שהלחם יקבל את צורתו, וּבְשָׂהוּא רוֹזֵן מִן הַתְּנוּרָה,
 74 נִתְּנָן לְרֵפּוּם, בְּרֵי שְׁלֵא וְתִקְלָקְלוּ, שמתוך שהלחם דק אם לא יתנו
 75 בדפוס לאחר אפייתו, הוא עלול להישבר.

נמרא

76 הגמרא מבררת את מקור דברי המשנה, בלישת ואפיית שתי הלחם
 77 ולחם הפנים: **מִנָּא הֵינִי מִילֵי שְׂתֵי הַלֶּחֶם נִילוּשׁוֹת וְנִאֲפוֹת אַחַת**
 78 **אַחַת**, ולחם הפנים נִילוּשׁוֹת אַחַת אַחַת, וְנִאֲפוֹת שְׂתֵים שְׂתֵים. מפרשת
 79 הגמרא: **דְּתַנּוּ רַבֵּנּוּ**, נאמר במקרא (ויקרא כד ה) **בַּעֲנֵן לַחֵם הַפְּנִים**
 80 **וְאִפִּית אֹתָהּ שְׂתֵים עֶשְׂרֵה חֲלוֹת שְׁנַיִם עֶשְׂרֹנִים** יהיה תחלה האחת,
 81 ומכך שפורט כמות הסולת לחלה האחת, זה מְלַמֵּד שְׁנִילוּשׁוֹת אַחַת
 82 אַחַת.
 83 מבררת הברייתא: **מִנָּן שְׂאָף שְׂתֵי הַלֶּחֶם כֶּךָ** – שנילושים אחד אחד
 84 כלחם הפנים. מפרשת הברייתא: **תְּלָמוּד לֹא מְרָא**, כלומר
 85 שהוּיָהּ זו שנילושים אחת אחת תהא גם בלחם אחר, דהיינו בשתי
 86 הלחם.
 87 מבררת הברייתא: **וּמִנָּן שְׂאִפִּיתֵן** של לחם הפנים בְּשְׂתֵים שְׂתֵים,
 88 ולא אחת אחת כלישתם. מפרשת הברייתא: **תְּלָמוּד לֹא מְרָא** וְשִׁמְתָה
 89 **אוֹתָם** (שם פסוק ו), לומר שהשימה הראשונה שהכהן שם את החלות,
 90 שהיא שימתם בתנור, תהיה 'אותם' דהיינו שתיים יחד.
 91 הברייתא ממשיכה ומבררת: **יְבֹול** (=שמא) אָף אפייתם של שְׂתֵי
 92 הַלֶּחֶם בֶּן הוּא, דהיינו שיאפו שתיים יחד. מפרשת הברייתא: **תְּלָמוּד**
 93 **לֹא מְרָא** שְׂדוּקָא 'אותם' דהיינו את לחם הפנים, אופים שתיים,
 94 אבל שתי הלחם אינם נאפים שתיים.
 95 הגמרא מקשה כיצד ניתן ללמוד מהמקרא 'אותם' שני לימודים: הֵא
 96 **אוֹתָם, הָא אִפִּיקְתִּיה** – הרי כבר למדנו ממנו שלחם הפנים נאפה
 97 שתיים, ואינו פנוי ללמד דבר נוסף. מתרצת הגמרא: **אִם בֶּן** שהכתוב
 98 מלמדנו רק שלחם הפנים נאפה שתיים, **לִימָא קָרָא** – היה על
 99 המקרא לקצר ולומר וְשִׁמְתָם, שגם מלשון זה משמע שיאפו שתיים
 100 יחד, ואם כן **מֵאֵי** – מדוע האריך המקרא לומר וְשִׁמְתָה אוֹתָם, אלא
 101 שְׂמַעַת מִיָּהּ תִּרְתִּי – תלמוד ממקרא זה שני דברים, א. שלחם
 102 הפנים נאפה שתיים, ב. שרק לחם הפנים נאפה שתיים, ולא שתי
 103 הלחם.
 104 הגמרא מביאה ברייתא, המלמדת את מהלך אפיית לחם הפנים על
 105 ידי הדפוסים: **תַּנּוּ רַבֵּנּוּ בְּרִייתָא**, כתוב במקרא וְשִׁמְתָה אוֹתָם, והרי
 106 היה יכול לומר ונתת אותם, ומזה שנוקט ללשון שימה, משמע שיש
 107 לתתו בְּתוֹךְ דְּפּוּם – כמין תבנית שהיה לה את צורת לחם הפנים.

עין יעקב

רש"י

דף לב עמ' א תנניא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: הלכות הקדש⁹⁶⁷, תרומות ומעשרות⁹⁶⁸, הן הן גופי⁹⁶⁹ תורה⁹⁷⁰, ונמסרו לעמי הארץ⁹⁷¹.

ונמסרו לעמי הארץ. שלא נמסרו לב"ד למנות שומרים לדבר והאמינה תורה את כל אדם עליהן: והן הן גופי תורה. שחברים אוכלין פתן וסומכין שניטלה ממנו חלה תרומה ומעשרות והקדש נמי מסור לכל אדם להקדיש וחל הקדש על פי כל אדם והן גופי תורה שהיינו צריכים לחוש במטלטלין שמא הקדישם וחזר בו ואע"ג דתיקון רבנן דמאי מ"מ תורה האמינתו: אם אין לך לשלם. עולות והקדשות שתדור: משכבך. אשתך: אל תתך את פיך. (לחטיא) בנדר: לחטיא את כשרך. לחייב את בניך: לפני המלאך. גזבר של הקדש: כי שגגה. בשוגג קפצתי לנדור ולא אשלם: על קולך. בשביל קול נדריך: לשוא הכיתי. בתמיה וכי בחנם הכיתים אינו אלא בשביל המוסר דהיינו תורה: לא לקחו. לא למדו לשון לקח:

דף לב עמ' א תנניא, רבי נתן אומר: בעון נדרים⁹⁷², מתה אשתו של אדם⁹⁷³, שנאמר: (משלי כב) "אם אין לך לשלם⁹⁷⁴, למה יקח משכבך מתחתידך"⁹⁷⁵? רבי אומר: בעון⁹⁷⁶ נדרים⁹⁷⁷ בנים⁹⁷⁸ מתים פשהן קטנים⁹⁷⁹, שנאמר: (קהלת ה) "אל תתן את פיך⁹⁸⁰ לחטיא את כשרך⁹⁸¹ וגו', למה יקצר האלהים על קולך⁹⁸² וחבל את מעשה ידיך". אי זה הן מעשה ידיו של אדם⁹⁸³? הוי אומר: בנזו ובנזותיו של אדם. תנו רבנן: בעון נדרים בנים מתים, דברי רבי אלעזר רבי שמעון⁹⁸⁴. רבי יהודה הנשיא אומר: בעון פטול תורה⁹⁸⁵. בשלמא⁹⁸⁶ למאן דאמר: בעון נדרים⁹⁸⁷, כדאמרן⁹⁸⁸. אלא למאן דאמר: בעון פטול תורה, מאי קראה⁹⁸⁹? דכתיב⁹⁹⁰: (ירמיה ב) "לשוא⁹⁹¹ הכיתי את בניכם⁹⁹², מוסר⁹⁹³ לא לקחו".

מתוך שיעורים באגדות חז"ל

על פי שאין להם עדין עברות אישיות להענש עליהן, מפני שבצעירותם, כשעדין אינם מסגלים לשאת באחריות, האבות אחראים עליהם לטוב ולרע, [בנדריו שוא] ⁹⁸¹ [לחייב את בניך], ⁹⁸² [שנדרת ולא קימת] ⁹⁸³ הקשורים ל"בשרך"? ⁹⁸⁴ כמבאר לעיל. ⁹⁸⁵ מתים הילדים. מבארת הגמרא: ⁹⁸⁶ הדבר מובן ⁹⁸⁷ הילדים מתים ⁹⁸⁸ כפי שנתבאר לעיל. ⁹⁸⁹ מה הוא המקרא? והיכן פתוב דבר זה בתורה? ⁹⁹⁰ בתוכחת הנביא: האם ⁹⁹¹ בחנם ⁹⁹² לא ולא! הענש לא היה חנם! על מה הוא בא? ⁹⁹³ תורה, הוריהם.

⁹⁶⁷ דהיינו: חפץ של חולין שמקדישים אותו. וכן ⁹⁶⁸ שחייבים להפריש, ובזה התר היבול לאכילה, אף בטרום הפרשו ממנו התרומות והמעשרות, נקרא היבול "טבל" ואסור באכילה. ⁹⁶⁹ עקרונות של ה ⁹⁷⁰ ולא חומרא בעלמא. ⁹⁷¹ , ואנו סומכים עליהם, להשתמש במטלטליהם, ולא חוששים שמא הם הקדישו אותם, ואחר כך התחרטו. ⁹⁷² שהנזדר ואינו מקים, ⁹⁷³ כי גם הנדר וגם האשה נחשבים כדבר הקשור אל הנפש, ומי שאינו נזהר באחד מהם, מתערער הקשר שלו גם אל השני. ⁹⁷⁴ [את נדרך] ⁹⁷⁵ . הפונה לאשתך. ⁹⁷⁶ אי קיום ⁹⁷⁷ הוא חמור ביותר, עד שבגללו ⁹⁷⁸ של הנזדר ⁹⁷⁹ אף

המשך ביאור למסכת מנחות ליום שבת קודש עמ' א

7 שבו ערכו את בצק הלחם, ומדוע לאחר שרדהו מן התנור מניחו
8 בדפוס שלישי. מתרצת הגמרא: בין דאפי לה נפחה – כיון שהלחם
9 נאפה הוא מתנפח, והדפוס ששימש להכנתו בעודו בצק אינו מתאים
10 כעת ללחם.
11 רבי חנינא ורבי יוחנן נחלקו, מהי צורת לחם הפנים: אימור – נאמר
12 בבית המדרש, לחם הפנים ביצר עושיין אותו – כיצד היא צורתו.

1 ושלשה דפוסין הם, ששימשו ללחם הפנים, א. נותנה לדפוס ועדיין
2 היא בצק, דהיינו דפוס שבו היה עורך את בצק הלחם. ב. וכמין
3 דפוס נוסף היה לה שבו הונח הלחם באפירתו בתנור. ג. וכשהוא
4 רודה את הלחם מן התנור, נותנה בדפוס, כדי שלא תתקלקל –
5 שישברו דופנותיה.
6 מקשה הגמרא: ולהדרה לדפוס קמא – שיחזירהו לדפוס הראשון

36 לִיה סְנִיפִין לְלֶחֶם – כיצד סמכו הסניפים את הלחם שלא ישבר, הרי
 37 הסניפים הזקופים שלצידי הלחם נוגעים בלחם רק בקצותיו למעלה,
 38 דהיינו בסוף שיפועו, ולא סומכים את שאר שיפוע הדופן שעדיין יכול
 39 להישבר.
 40 מיישבת הגמרא: דְּעִגִּיל לְהוּ מֵעִגְל – בעשיית הסניפים, עיגלו אותם
 41 בתחתיתם כמין חצי עיגול, ועיגול זה עמד תחת כל דופן הלחם וסמכו
 42 שלא ישבר, וראש הלחם נסמך על זקיפתו של הסניף.
 43 הגמרא מקשה לסובר כתיבה פרוצה, מדוע הוצרכו לסניפין
 44 להעמדת הלחם: בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאָמַר (רבי יוחנן) בְּמִין סְפִינָה
 45 רוֹקְדָתָּ, הֵינֵנו דְּבַעֲיֵנו סְנִיפִין – מובן למה שמשו הסניפין, שהיות
 46 שהלחם היה חד למטה היו זקוקים לסניפין שיסמכו אותו, אֶלְא לְמַאן
 47 דְּאָמַר (רבי חנינא), שצורת לחם הפנים היתה בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה,
 48 קשה סְנִיפִין לְמָה לִי – מדוע הזקקו כלל לסניפין, הרי היה ללחם
 49 שוליים רחבות דיים כדי שהלחם יעמוד. מיישבת הגמרא: אֲנָב יוֹקְרָא
 50 דְּלֶחֶם תֵּלַח – מחמת כובד הלחמים העליונים הלחמים התחתונים
 51 עלולים להישבר, והסניפין סמכום שלא ישברו.
 52 הגמרא מקשה לסובר כתיבה פרוצה, היכן היה מקום בשולחן להנחת
 53 הסניפין, מקשה הגמרא: בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאָמַר (רבי יוחנן) בְּמִין
 54 סְפִינָה רוֹקְדָתָּ מוּבָן שְׁהַסְנִיפִין עַל גְּבִי שֶׁלְחָן מוֹנְחִין, שהיות ששולי
 55 הלחם היו חדים וכעובי אצבע בלבד עמד על גבי השולחן, אזי נותר
 56 מקום תחת שיפוע הלחם להעמדת הסניפין, אֶלְא לְמַאן דְּאָמַר (רבי
 57 חנינא) בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, סְנִיפִין תִּיבָא מְנַח לְהוּ – היכן נותר מקום
 58 להנחת הסניפין, הרי שולי הלחם היו ארוכים כרוחב כל השולחן עד
 59 לצדדיו, האם אֲאִרְעָא מְנַח לְהוּ – על הקרקע הונחו הסניפין. מיישבת
 60 הגמרא: אִין – אכן לרבי חנינא סובר כתיבה פרוצה, הסניפין עמדו
 61 על הקרקע, וכפי דְּאָמַר רַבִּי אָבָא בַר מִמְל, שְׁלִדְבְּרֵי הָאוּמֵר בְּמִין
 62 סְפִינָה רוֹקְדָתָּ, הַסְנִיפִין עַל גְּבִי שֶׁלְחָן מוֹנְחִין, וְלִדְבְּרֵי הָאוּמֵר
 63 בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, הַסְנִיפִין עַל גְּבִי הַקְּרָקַע מוֹנְחִין.
 64 הגמרא מבררת, כמי אמר רבי יהודה שהלחם והסניפין העמידו זה
 65 לזה: בְּמַאן אֲזֵלָא הָא דְּאָמַר – כאילו שיטה ותיבה פרוצה או ספינה
 66 ורוקדת הולכים דברי רב יהודה שאמר, הֲלָחֵם מַעְמִיד אֶת הַסְנִיפִין,
 67 וְהַסְנִיפִין מַעְמִידִין אֶת הֲלָחֵם. מפרשת הגמרא: בְּמַאן דְּאָמַר (רבי
 68 יוחנן) בְּמִין סְפִינָה רוֹקְדָתָּ, ולשיטתו הסניפין עמדו על השולחן
 69 ונתמכו על ידי הלחם שעמד עליהם והחזיקם, והסניפין עצמם סמכו
 70 את הלחם, שיעמוד על אף ששוליו חדים.

1 רַבִּי הֵינֵנָא אָמַר, בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, דהיינו כמין תיבה (ארגז) שיש
 2 לה קרקעית וארבע דפנות, ונפרץ כיסויה וכן נפרצו דופנותיה של
 3 מזרח ומערב, ונותרו רק דופנותיה של צפון ודרום.
 4 רַבִּי יוֹהֲנָן אָמַר, בְּמִין סְפִינָה רוֹקְדָתָּ – כצורת ספינה קלה
 5 שבאמצעותה היא רחבה, ומצירה והולכת לצד ראש וסוף ארכה, עד
 6 שבראש וסוף ארכה נעשית חדה, וכן בגובהה, היא מצירה ויורדת
 7 בארכה וברחבה, עד שבתחתיתה היא חדה, כדי אצבע על אצבע
 8 בלבד, ומפני צורתה זו אין ראשיה נוגעים במים כלל, ושטה מהר, כך
 9 ממש נראה הלחם.
 10 הגמרא מקשה לסובר כספינה רוקדת היכן הונחו הבזיכין: בְּשִׁלְמָא
 11 לְמַאן דְּאָמַר (רבי חנינא) בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, הֵינֵנו דְּהוּוּ יְתִבִי
 12 בְּזוּבִין – מובן כיצד ישבו בזיכי הלבונה על הלחם, שהרי תחתית
 13 הלחם היתה ישרה ועליה הניחו את הבזיכים, אֶלְא לְמַאן דְּאָמַר (רבי
 14 יוחנן), בְּמִין סְפִינָה רוֹקְדָתָּ, קשה, הִיבִי הוּוּ יְתִבִי בְּזוּבִין – כיצד ישבו
 15 הבזיכים על הלחם, הרי תחתית הלחם אינה ישרה, ולא ניתן להניח
 16 עליה את הבזיכים. מיישבת הגמרא: מְקוּם עֲבִיד לְהוּ – לפני אפירתו
 17 של הלחם, היו עושים בדופנותיו המשופעות, מקום ישר להעמדת
 18 הבזיכים.
 19 הגמרא מקשה לסובר כספינה רוקדת, כיצד ישבו הקנים על הלחם:
 20 בְּשִׁלְמָא, לְמַאן דְּאָמַר (רבי חנינא) בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, הֵינֵנו דְּהוּוּ
 21 יְתִבִי קְנִים – מובן כיצד ישבו הקנים על הלחם, שכן לכל רוחבו של
 22 הלחם (בסמוך לאורך השולחן), דופנותיו היו רחוקות האחד מן השני,
 23 ועליהם עמדו הקנים, מדופן זו לדופן זו, אֶלְא לְמַאן דְּאָמַר (רבי יוחנן)
 24 בְּמִין סְפִינָה רוֹקְדָתָּ, קשה, קְנִים הִיבִי הוּוּ יְתִבִי – היכן ישבו הקנים,
 25 הרי אין אפשרות להניח קנים בשני צידי הלחם, מאחר שדופני הלחם
 26 קרבו האחד לשני, ובקצותיהם (של צד אורך השולחן) נעשו חדים,
 27 והקנה אינו יכול לעמוד על חודם.
 28 מיישבת הגמרא: מוֹרְשָׁא עֲבִיד לְהוּ – הדביקו לחם באצבע מעט
 29 בצק בחודו, והרחיבו את חודו שיהא רחב כדי להחזיק את הקנה.
 30 הגמרא מקשה לסובר כמין ספינה רוקדת, כיצד סמכו הסניפין את
 31 הלחם: בְּשִׁלְמָא לְמַאן דְּאָמַר (רבי חנינא) בְּמִין תִּיבָה פְּרוּצָה, הֵינֵנו
 32 דְּסִמְכִי לִיה סְנִיפִין לְלֶחֶם – מובן כיצד סמכו הסניפים את הלחם,
 33 שכן דפנות הלחם היו ישרות וזקופות, והסניפים שעמדו זקופים לצד
 34 השולחן, נגעו בכל דופן הלחם, והחזיקו את הלחמים שלא ישברו,
 35 אֶלְא לְמַאן דְּאָמַר (רבי יוחנן) בְּמִין סְפִינָה רוֹקְדָתָּ, קשה, הִיבִי סְמְכִי

המשך ביאור למסכת מנחות ליום שישי עמ' ב

14 נשמע מכך ש'במקום שסומכין שוחטין'.
 15 משיבה הגמרא: הִבִּי קְאָמַר זו כוונת המשנה, בְּמָקוֹם שְׁסוּמְכִין
 16 שׁוֹחְטִין משום שְׁתַּכְּף לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה.
 17 **משנה**
 18 המשנה מונה את ההבדלים בין מצות סמיכה למצות תנופה: הוֹמֵר
 19 בְּסְמִיכָה מִבְּתַנְּפוּהָ – יש ומצות סמיכה חמורה ממצות התנופה,
 20 וּבְתַנְּפוּהָ מִבְּסְמִיכָה – ויש שמצות תנופה חמורה ממצות סמיכה.
 21 מבארת המשנה: הוֹמֵר בְּסְמִיכָה מִבְּתַנְּפוּהָ, שְׁאֵחָד מְנִיף לְכָל
 22 הַתְּכָרִים – קרבן שהיו בו כמה שותפים, אחד מניף עבור כולם, וְאֵילו
 23 לַגְּבִי סְמִיכָה אִין אֵחָד סוּמְךָ לְכָל הַתְּכָרִים. הוֹמֵר בְּתַנְּפוּהָ
 24 מִבְּסְמִיכָה, שְׁהַתְּנִיפָה נִזְהָגָת בְּקַרְבָּנֹת הַיְחִיד וּבְקַרְבָּנֹת הַצֶּבֶד

1 דעתו של ריש לקיש, אָמַר לִיה לרבי אלעזר, מֵאֵי מַעְמָא לֹא תִימָא
 2 לִי – מדוע לא ענית לי שאין הכוונה לכל מקום בתורה שכתוב ידו,
 3 אלא לִיִּדְיוֹ דְּסְמִיכָה קְאָמַרִי – הכוונה היתה לתיבת 'ידו' שנכתבה
 4 בענין סמיכה. מקשה הגמרא: הלא בְּסְמִיכָה נְמִי בְּתִיב – בענין
 5 סמיכה גם מצינו שכתוב בענין משה ויהושע (במדבר כ"ב) 'וַיִּסְמְךָ אֶת
 6 יָדָיו עָלָיו וַיִּצְוֶהוּ', והיה לו לכתוב 'ידו' בכתוב חסר. מתרצת הגמרא:
 7 סְמִיכָה דְּבְּתַנְּפוּהָ קְאָמַרִי – הכוונה היתה רק על סמיכה בבהמת קרבן
 8 ולא בסמיכה על ראש אדם, שלגבי סמיכה על קרבן כל מקום
 9 שנאמר 'ידו' הכוונה לשתי ידיים.
 10 שנינו במשנה: וּבְמָקוֹם שְׁסוּמְכִין שׁוֹחְטִין, וְתַכְּף לְסְמִיכָה שְׁחִיטָה –
 11 ומיד לאחר הסמיכה באה השחיטה. שואלת הגמרא: מֵאֵי קְאָמַר –
 12 מה כוונת המשנה, הלא יש כאן כפל לשון, לפי ש'תכף לסמיכה
 13 שחיטה' משמעותה שיש לשחוט מיד לאחר הסמיכה, אם כן ממילא